

Substantivul este **partea de vorbire** care denumește:

- ființe (pisică, câine, mama, omul)
- lucruri (casă, grădină, gard, creion, ghiozdan)
- fenomene ale naturii (ploaie, vânt)
- însușiri (frumusețe, inteligență, bunătate)
- acțiuni (alergarea, mersul)
- stări sufletești (bucuria, supărarea)

Substantivul este **comun** sau **propriu**.

Substantivul comun denumește o clasă de obiecte/animale de același tip: spre exemplu pisica este numele unui animal, toate animalele din această categorie se numesc pisică.

Substantivul propriu denumește individualități:

- nume de țări (România, Ucraina, Bulgaria, Germania, Franța etc)
- orașe (București, Berlin, Paris, Roma etc)
- râuri, mări, oceane (Dunărea, Marea Neagră, Oceanul Pacific)
- munți (Munții Carpați, Munții Bucegi)
- localități (Bălcești, Dumbrava)
- sărbători (Crăciun, Paște)
- străzi (Calea Victoriei)
- oameni (Ioana, Daniel, Popescu)
- animale (Tom, Kira, Rex)

Numele unei individualități, ca de exemplu numele pisicii noastre de acasă, Tom sau Kira, sau numele țării noastre, România, este un substantiv propriu.

Alte exemple de propoziții care conțin substantive comune și proprii:

- **Clasa** noastră este foarte frumoasă, are **ferestre** largi, **perdele** curate, **flori** la ferestre, **bănci**, pe **pereți** sunt **tablouri**, **picturi**, **hărți**.
- **Pisica** mea se numește **Kira**.
- **Colegul** meu de **bancă** este **Ionel**.
- **Scaunul** meu este înalt.
- **Băiatul** acesta este **Cristian**.
- **Colega** lui **Cristian** se numește **Valentina**.
- Eu scriu cu **creionul** la **matematică**.

Info: Substantivele comune sunt evidențiate cu roșu, în timp ce substantivele proprii sunt evidențiate cu verde.

Iată două tipuri de exerciții din cadrul lecției Felul Substantivului:

1. Citeste textul de mai jos si alege raspunsurile corecte:

Ioana, Elena si Maria isi doresc sa mearga intr-o excursie. Ioana si Elena au vizitat deja Grecia si Italia, iar Maria a fost in Germania in vacanta trecuta, de Craciun.

Parintii le-au promis un tur foarte interesant pentru vara aceasta. Vor pleca cu masina din Romania, din Bucuresti, vor trece Muntii Carpati, apoi Muntii Apuseni, vor ajunge in Ungaria, unde se vor opri o zi in Budapesta pentru a vedea podurile de peste Dunare si multe alte lucruri frumoase. Au auzit ca Budapesta este un oras foarte frumos. Apoi vor calatori mai departe, spre Austria, o tara minunata a carei capitala este Viena, un oras mai mic decat alte capitale, cu multe cafenele, unde vor manca un tort celebru, deosebit de gustos, tortul Sacher. Ioana si Elena cunosc multe despre aceasta tara si despre oras pentru ca au invatat limba germana si multe lucruri despre cultura germana si austriaca.

Din pacate, fetele nu cunosc exact toate locurile prin care vor calatori. Parintii lor vor sa le faca diverse surprize si pastreaza itinerarul secret.

O problema au totusi, cu cine oare sa o lase si anul acesta pe pisicuta lor, Kira?

1. Alege sirul de substantive care contine numai substantive proprii, nume de tari:

a. Grecia, Austria, Budapesta, Ungaria

b. Grecia, Viena, Germania, Romania

c. Italia, Austria, Germania, Grecia

2. Alege sirul de substantive care contine numai substantive proprii, nume de orase:

a. Viena, Bucuresti, Grecia

b. Budapesta, Bucuresti, Viena

c. Viena, Austria, Budapesta

3. Alege sirul de substantive care contine numai substantive proprii, nume de persoane:

a. Ioana, Elena, Kira, Maria

b. Maria, Kira, Ioana, Sacher

c. Ioana, Elena, Maria

4. In care dintre sirurile de mai jos se afla un element nepotrivit:

a. Ioana, Elena, Maria

b. Muntii Bucegi, Muntii Apuseni, Dunare

c. Budapesta, Viena, Kira

5. Care dintre substantivele proprii de mai jos este numele unei sarbatori:

a. Sacher

b. Craciun

c. Dunare

6. Care dintre sirurile de mai jos contine numai substantive comune:

a. masina, lucruri, cultura, Viena, pisica, zi, locurile, oras, tara, tort

b. masina, tara, oras, limba, parinti, surprize, Dunare, lucruri, excursie

c. excursie, vacanta, vara, zi, lucruri, parinti, problema, podurile, masina, surprize

2. Indica felul substantivelor:

1. masina

a. comun

b. propriu

2. Berlin

a. comun

b. propriu

3. Diana

a. comun

b. propriu

4. ploaie

a. comun

b. propriu

5. continent

a. comun

b. propriu

6. Marea Neagra

a. comun

b. propriu

7. Muntii Bucegi

a. comun

b. propriu

8. frumusetate

a. comun

b. propriu

9. Romania

a. comun

b. propriu

10. bunătate

a. comun

b. propriu

2. Genul și numărul substantivului

Substantivele sunt de trei genuri:

1. **masculin**, când se numără astfel: un, doi

un băiat

doi băieți

2. **feminin**, se numără o, două

o țară

două țări

3. **neutru**, se numără un, două

un lucru

două lucruri

Substantivele sunt de trei genuri:

1. **masculin**, când se numără astfel: un, doi (un băiat, doi băieți);
2. **feminin**, se numără o, două (o țară, două țări);
3. **neutru**, se numără un, două (un lucru, două lucruri).

Substantivele au două numere:

1. **singular** – denumesc un singur obiect;
2. **plural** – denumesc două sau mai multe obiecte.

EXERCITII

1. Indică substantivele comune din textul de mai jos și precizează numărul și genul acestora:

Părinții le-au promis un **tur** foarte interesant pentru **vara** aceasta. Vor pleca cu **mașina** din România, din București, vor trece Munții Carpați, apoi Munții Apuseni, vor ajunge în Ungaria, unde se vor opri o **zi** în Budapesta pentru a vedea **podurile** de peste Dunăre și multe alte **lucruri** frumoase.

Rezolvare:

- **Părinții** – un părinte, doi părinți **un-doi masculin, plural**

- **tur** – un tur, două tururi **un-două neutru, singular**
- **vara** – o vară, două veri **o-două feminin, singular**
- **mașina** – o mașină, două mașini **o-două, feminin, singular**
- **zi** – o zi, două zile **o-două feminin, singular**
- **podurile** – un pod, două poduri **un-două neutru, plural**
- **lucrurile** – un lucru, două lucruri **un-două neutru, plural**

2. Menționează de ce gen sunt substantivele următoare:

țară, oraș, excursie, pisică, traseu, lucru, loc, pod, părinte, câine, tată, copil, fată, băiat, munte, râu

Rezolvare:

- țară – **feminin**
- oraș – **neutru**
- excursie – **feminin**
- pisică – **feminin**
- traseu – **neutru**
- lucru – **neutru**
- loc – **neutru**
- pod – **neutru**
- părinte – **masculin**
- câine – **masculin**
- tată – **masculin**
- copil – **masculin**
- fată – **feminin**
- băiat – **masculin**
- munte – **masculin**
- râu – **neutru**

3. Să privim literele scrise diferit de la sfârșitul substantivelor următoare:

- un părinte – doi părinți
- vară – două veri
- casă – două case
- fată – două fete
- un pod – două poduri

Acestea sunt **desinențele**.

Desinențele sunt acele sunete sau grupuri de sunete care sunt așezate la sfârșitul substantivelor pentru a indica genul și numărul acestora.

4. Alege, te rog, forma corectă de plural a substantivelor de mai jos:

- chibrite/**chibrituri**
- **înghețate**/înghețați;
- hotele/**hoteluri**
- foarfece/**foarfeci**
- **ghișee**/ghișeuri
- aragaze/**aragazuri**
- **monede**/monezi
- **succese**/succesuri
- poiene/**poieni**
- **vaccinuri**/vaccine
- **ciocolate**/ciocolăți
- **chitare**/chitări

5. Scrie propoziții în care cuvintele **sare, mătură, car, roade** să fie, pe rând, substantive și verbe.

Iată câteva exemple:

- Pune puțină **sare** în ciorbă!
- Copilul **sare** de bucurie pentru că a luat nota zece.
- Ionel **mătură** curtea din fața casei.
- Mama i-a dat lui Ionel o **mătură** nouă.
- **Car** multe de la piață pentru masa festivă, am nevoie de ajutor.
- Un **car** cu boi trecea pe drum.
- Câțelul meu **roade** toți pantofii de piele.
- Pământul ne-a dat multe **roade** vara aceasta.